

UNIVERSITETET I OSLO

Lik lønn for likt arbeid? Kjønn, lønn og foreldreansvar

Are Skeie Hermansen, Universitetet i Oslo

Nasjonal likestillingskonferanse, 2. mars 2023

Funded by
The Research
Council of Norway

Ny forskning om kjønn og lønn blant kolleger i samme jobb

NRK TV NRK RADIO NRK P3 YR

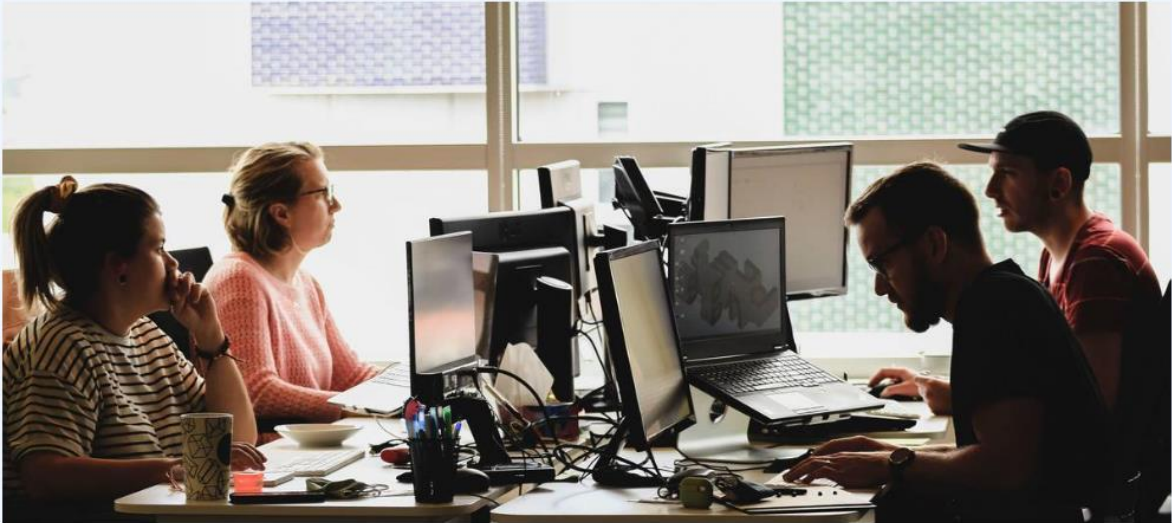
Humor Distrikt Mer

Russland vil innføre rubler i Kherson 09:51 KRIGEN I UKRAINA

Ulik lønn for likt arbeid vanligere e... 09:48

Omkamp i delstaten Georgia 09:41 MELLOMVALG I USA

Medietilsynet avslutta 09:36 PENGESPILL

Ny forskning:

Ulik lønn for likt arbeid mye vanligere enn antatt

Kjønnsforskjeller i lønn

Kvinner tjener mindre enn menn – men hvorfor er det slik?

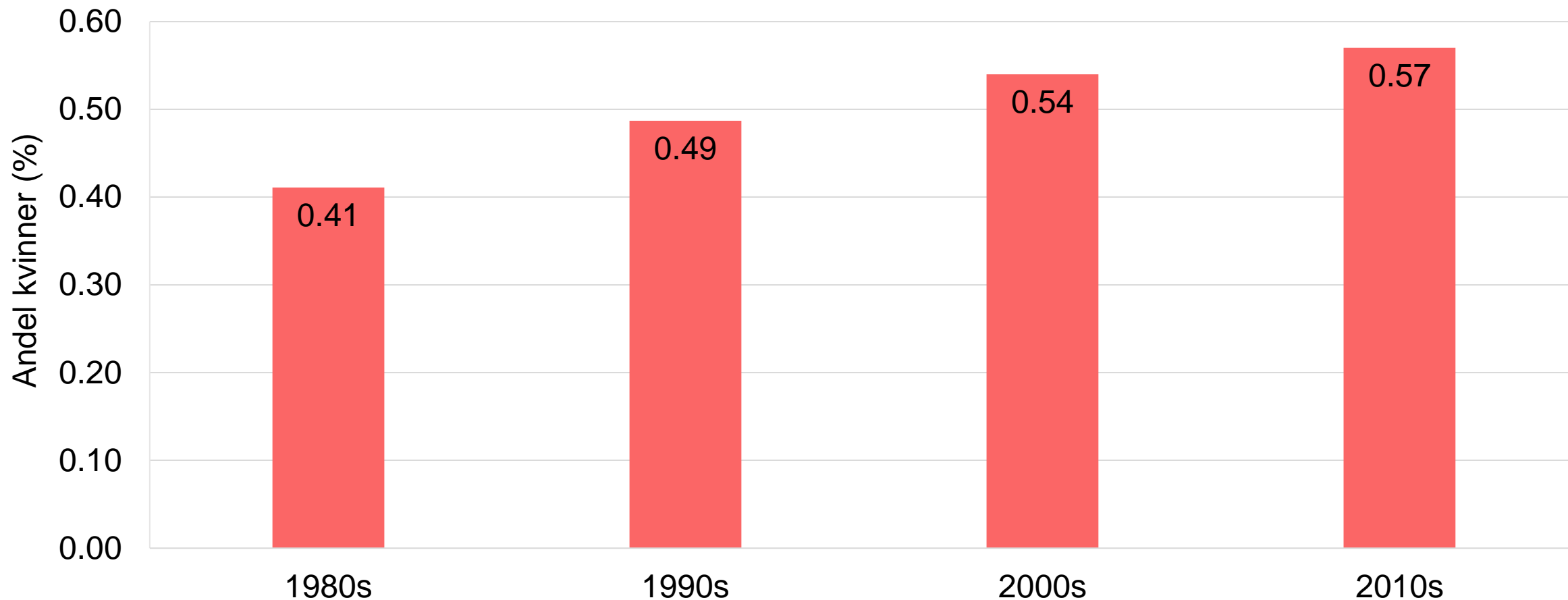
Kjønnsforskjeller i lønn

Kvinner tjener mindre enn menn – men hvorfor er det slik?

Kjønnsforskjeller i valg av utdanning og segregering i arbeidsmarkedet

Reversert kjønns gap i utdanning, men hva så?

Prosent kvinner blant universitetsutdannede i Norge (30 års alder)

Kjønnsforskjeller i lønn

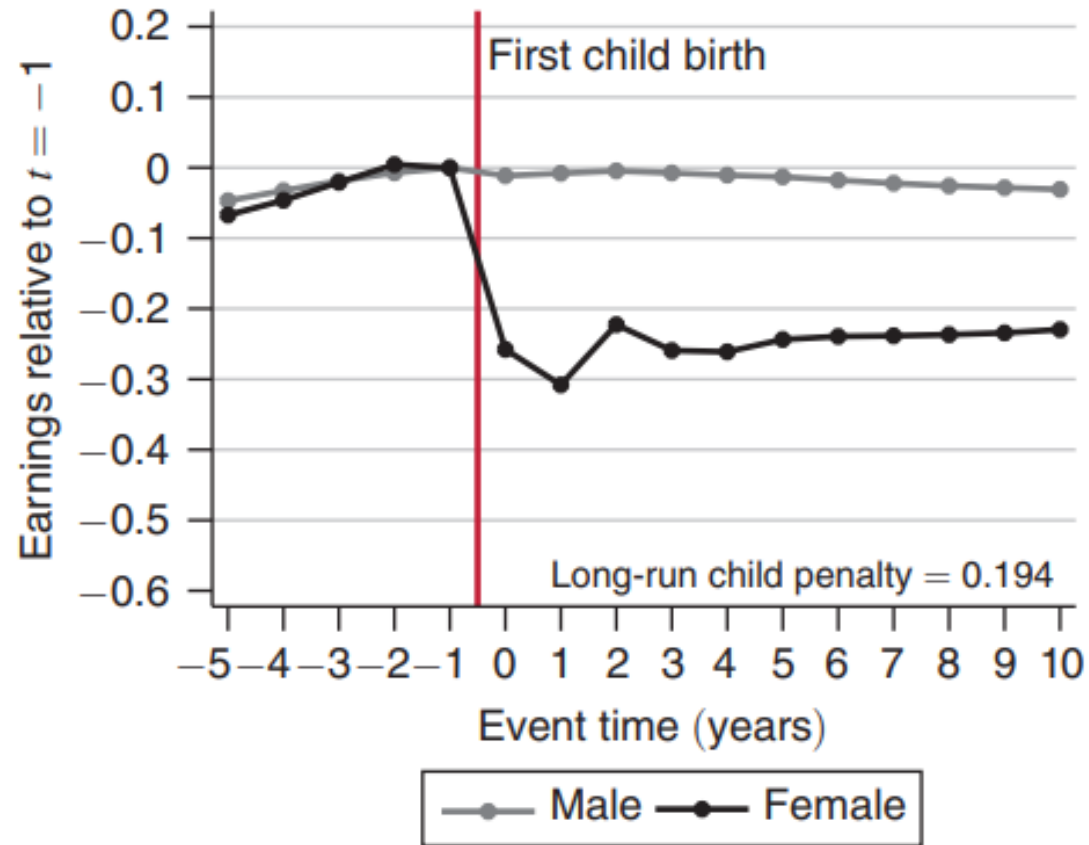
Kvinner tjener mindre enn menn – men hvorfor er det slik?

Kjønnsforskjeller i valg av utdanning og segregering i arbeidsmarkedet

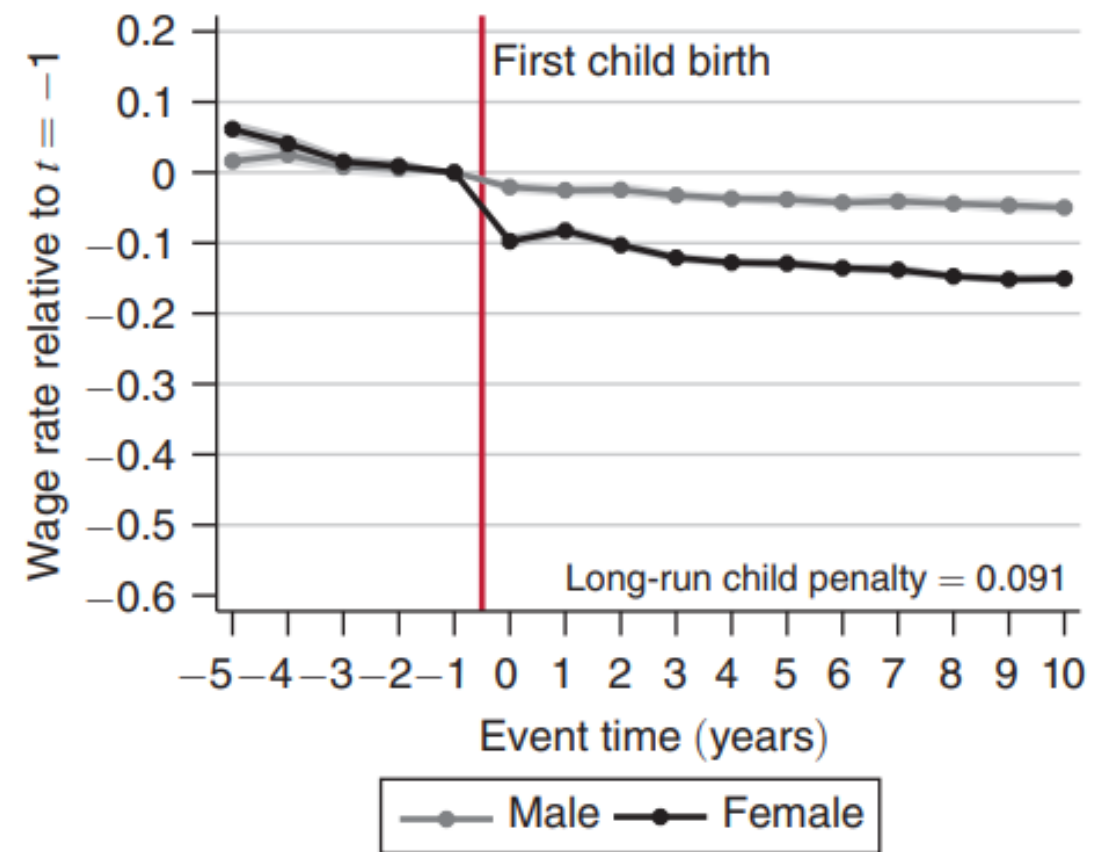
Familie og ulikt omsorgsansvar er viktig for kjønnsforskjeller i lønn

Kvinnerns lønn før og etter første barnefødsel

Panel A. Earnings

Panel D. Wage rates

Kjønnsforskjeller i lønn

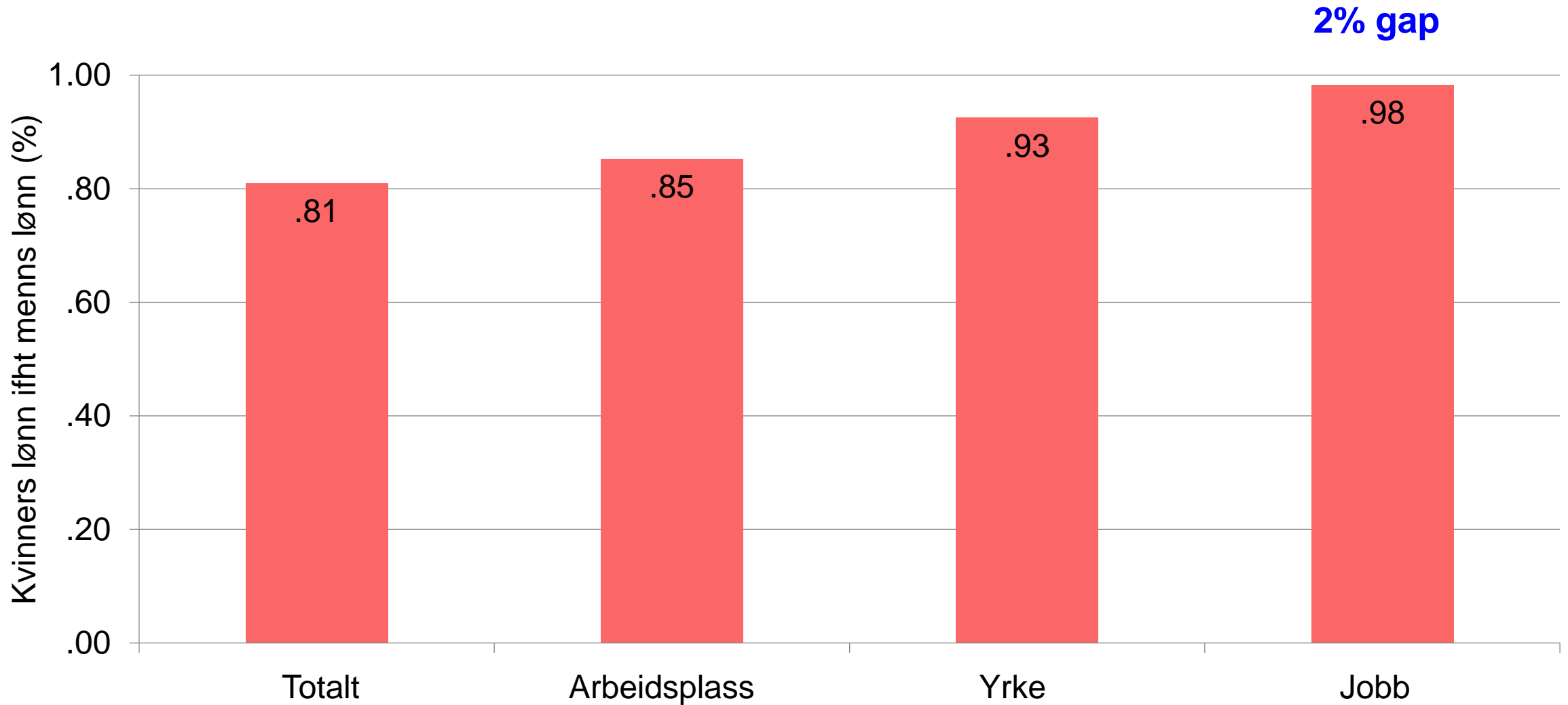
Kvinner tjener mindre enn menn – men hvorfor er det slik?

Kjønnsforskjeller i valg av utdanning og segregering i arbeidsmarkedet

Familie og ulikt omsorgsansvar er viktig for kjønnsforskjeller i lønn

Kvinner og menn som gjør samme arbeid for samme arbeidsgiver har lik lønn

Kjønnsforskjeller i lønn og yrkessegregering

Kjønnsforskjeller i lønn

Kvinner tjener mindre enn menn – men hvorfor er det slik?

Kjønnsforskjeller i valg av utdanning og segregering i arbeidsmarkedet

Familie og ulikt omsorgsansvar er viktig for kjønnsforskjeller i lønn

Kvinner og menn som gjør samme arbeid for samme arbeidsgiver har lik lønn

...men har de egentlig det?

Dagens spørsmål

- 1. Har menn og kvinner med samme yrke hos samme arbeidsgiver lik lønn?**
2. Hva er den relative betydningen av (a) ulik lønn i samme jobb versus (b) et kjønnssegregert i arbeidsmarkedet for de totale kjønnsforskjellene i lønn?
3. Hvordan varierer kjønnsforskjeller i lønn mellom barnløse og foreldre?
4. Hvordan varierer kjønnsforskjeller i lønn mellom forskjellige yrker?

Dagens spørsmål

1. Har menn og kvinner med samme yrke hos samme arbeidsgiver lik lønn?
- 2. Hva er den relative betydningen av (a) ulik lønn i samme jobb versus (b) et kjønnssegregert i arbeidsmarkedet for de totale kjønnsforskjellene i lønn?**
3. Hvordan varierer kjønnsforskjeller i lønn mellom barnløse og foreldre?
4. Hvordan varierer kjønnsforskjeller i lønn mellom forskjellige yrker?

Dagens spørsmål

1. Har menn og kvinner med samme yrke hos samme arbeidsgiver lik lønn?
2. Hva er den relative betydningen av (a) ulik lønn i samme jobb versus (b) et kjønnssegregert i arbeidsmarkedet for de totale kjønnsforskjellene i lønn?
- 3. Hvordan varierer kjønnsforskjeller i lønn mellom barnløse og foreldre?**
4. Hvordan varierer kjønnsforskjeller i lønn mellom forskjellige yrker?

Dagens spørsmål

1. Har menn og kvinner med samme yrke hos samme arbeidsgiver lik lønn?
2. Hva er den relative betydningen av (a) ulik lønn i samme jobb versus (b) et kjønnssegregert i arbeidsmarkedet for de totale kjønnsforskjellene i lønn?
3. Hvordan varierer kjønnsforskjeller i lønn mellom barnløse og foreldre?
- 4. Hvordan varierer kjønnsforskjeller i lønn mellom forskjellige yrker?**

Data

Omfattende data fra 15 land: Nord-Amerika, Skandinavia, Europa, Asia og Midtøsten

- Alle land: totalt over 26 millioner arbeidstakere observert hvert år
- Norge: om lag 1 350 000 arbeidstakere i 2018

Årslønn (total lønn) og **timelønn** (tidsjustert lønn)

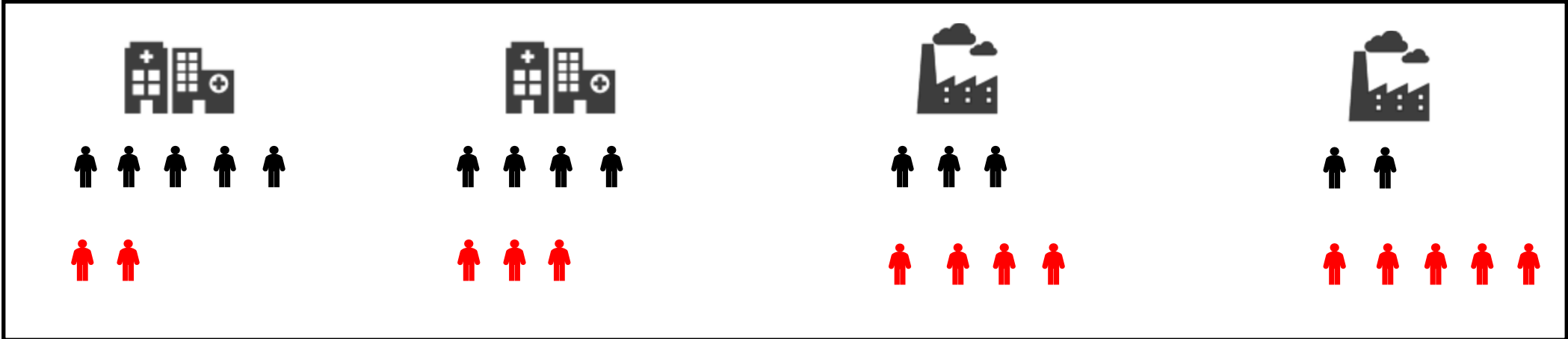
Hvor du jobber?	Arbeidsplass (virksomhet)
Hva du jobber med?	Yrke
Hvor mye du jobber?	Heltid vs deltid

Kjønn, utdanningsnivå og alder

Grafisk forklaring

 = yrke A

 = yrke B

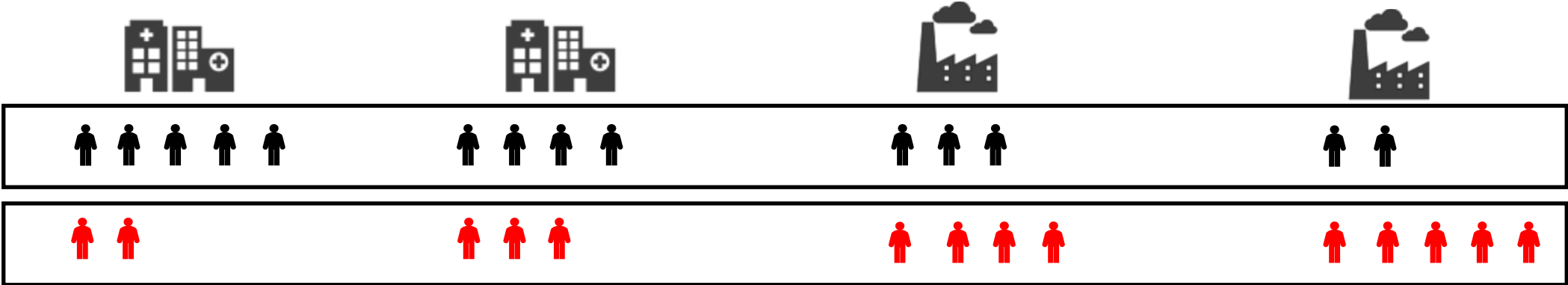

Forskjeller i lønn mellom **alle arbeidstakere**

Grafisk forklaring

 = yrke A

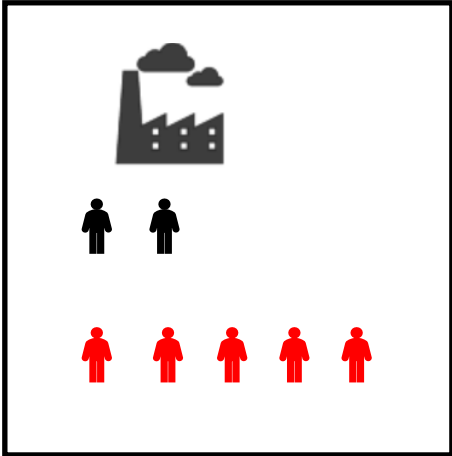
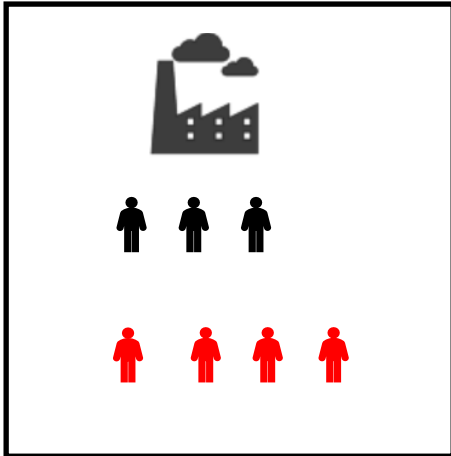
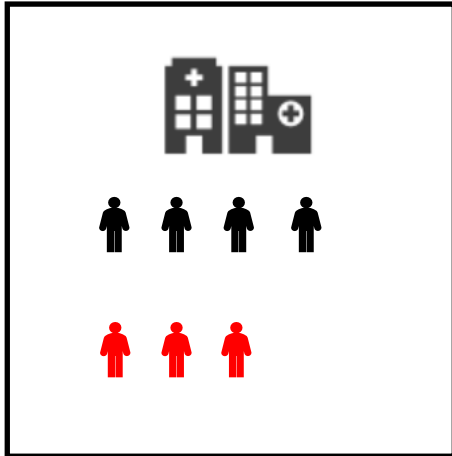
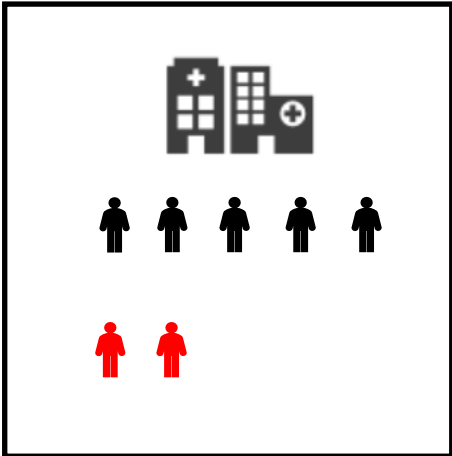
 = yrke B

Forskjeller i lønn mellom alle arbeidstakere i **samme yrke**

Grafisk forklaring

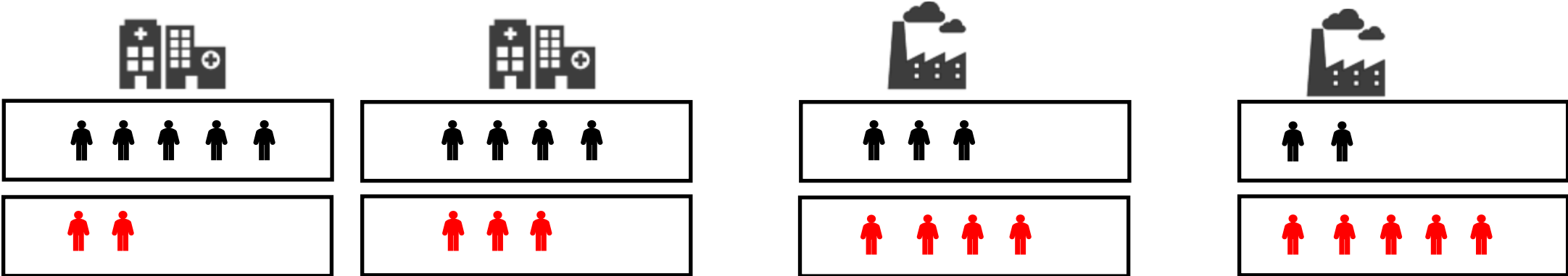
 = yrke A
 = yrke B

Forskjeller i lønn mellom alle arbeidstakere i **samme arbeidsplass**

Grafisk forklaring

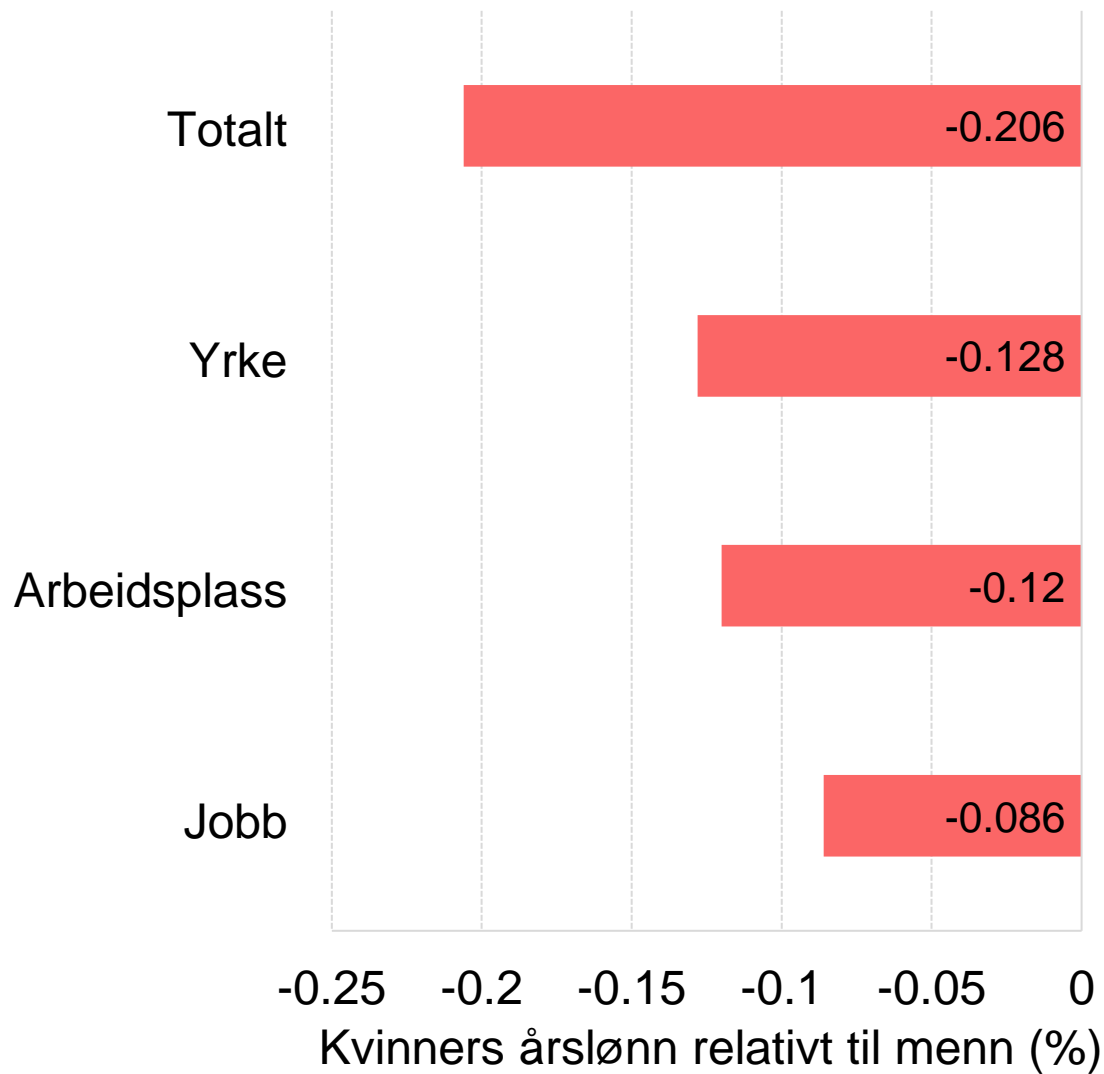
 = yrke A
 = yrke B

Forskjeller i lønn mellom alle arbeidstakere i **samme jobb**

Kjønnsforskjeller i lønn innad i samme jobb i Norge

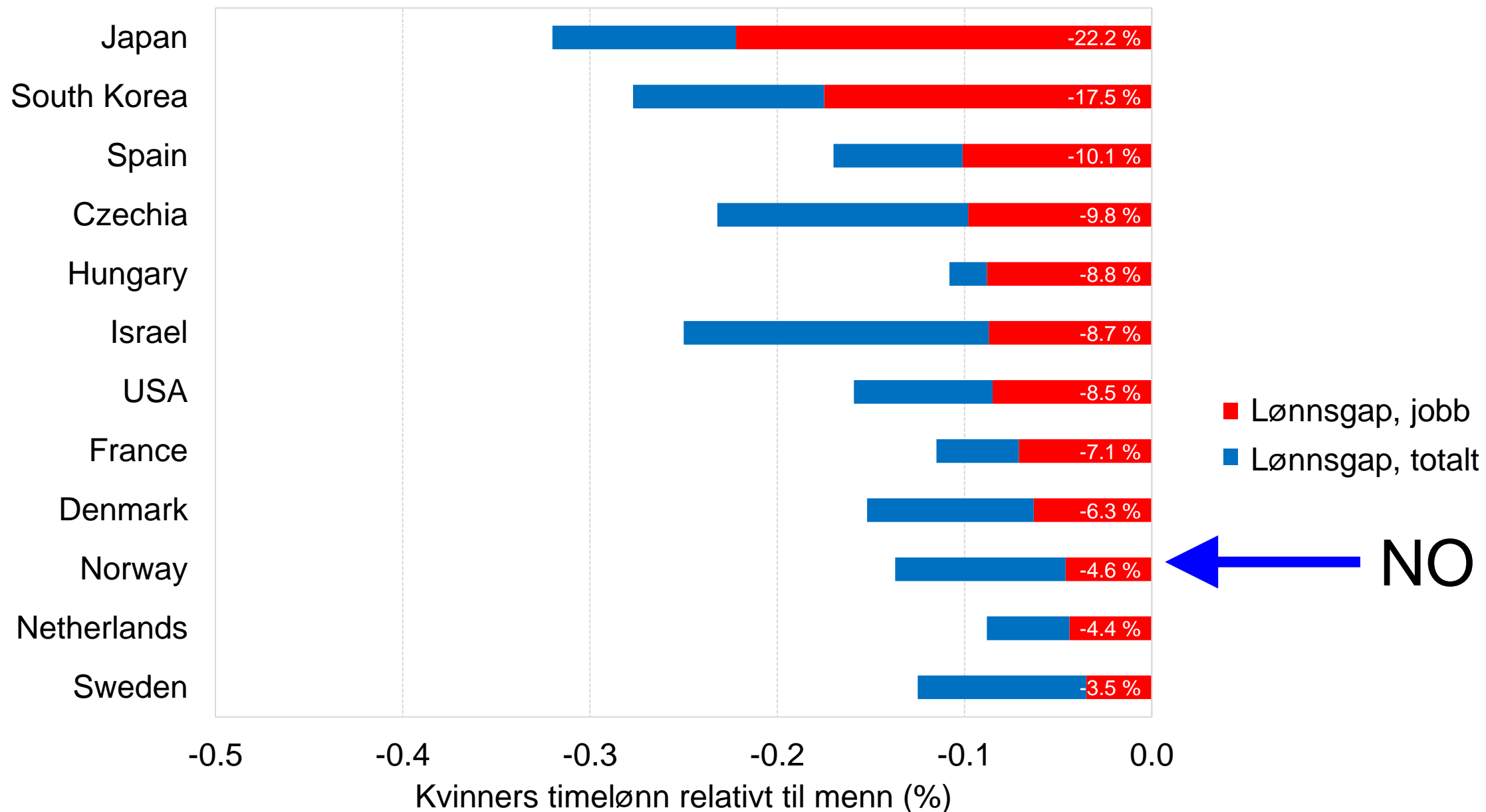
(A) Kjønnsgap i årslønn

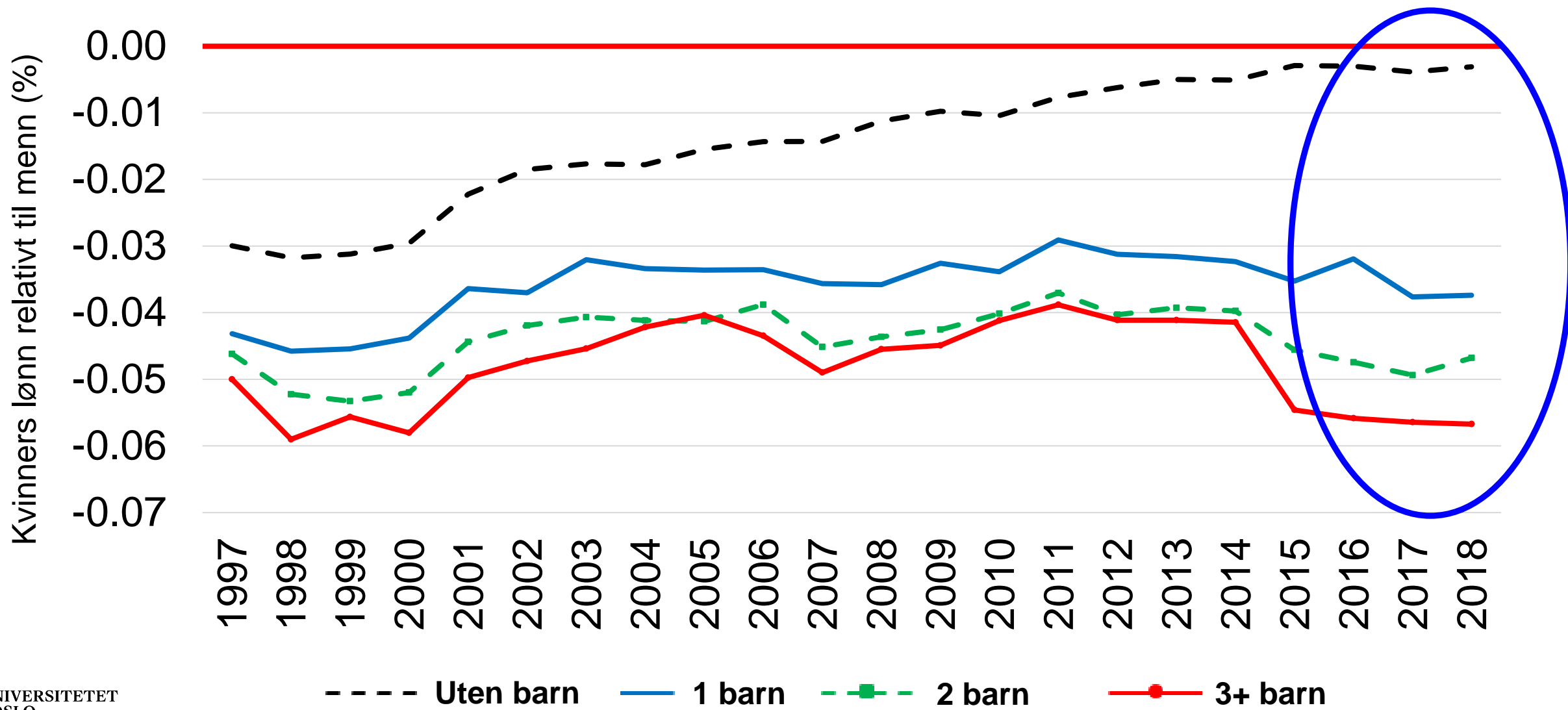
(B) Kjønnsgap i timelønn

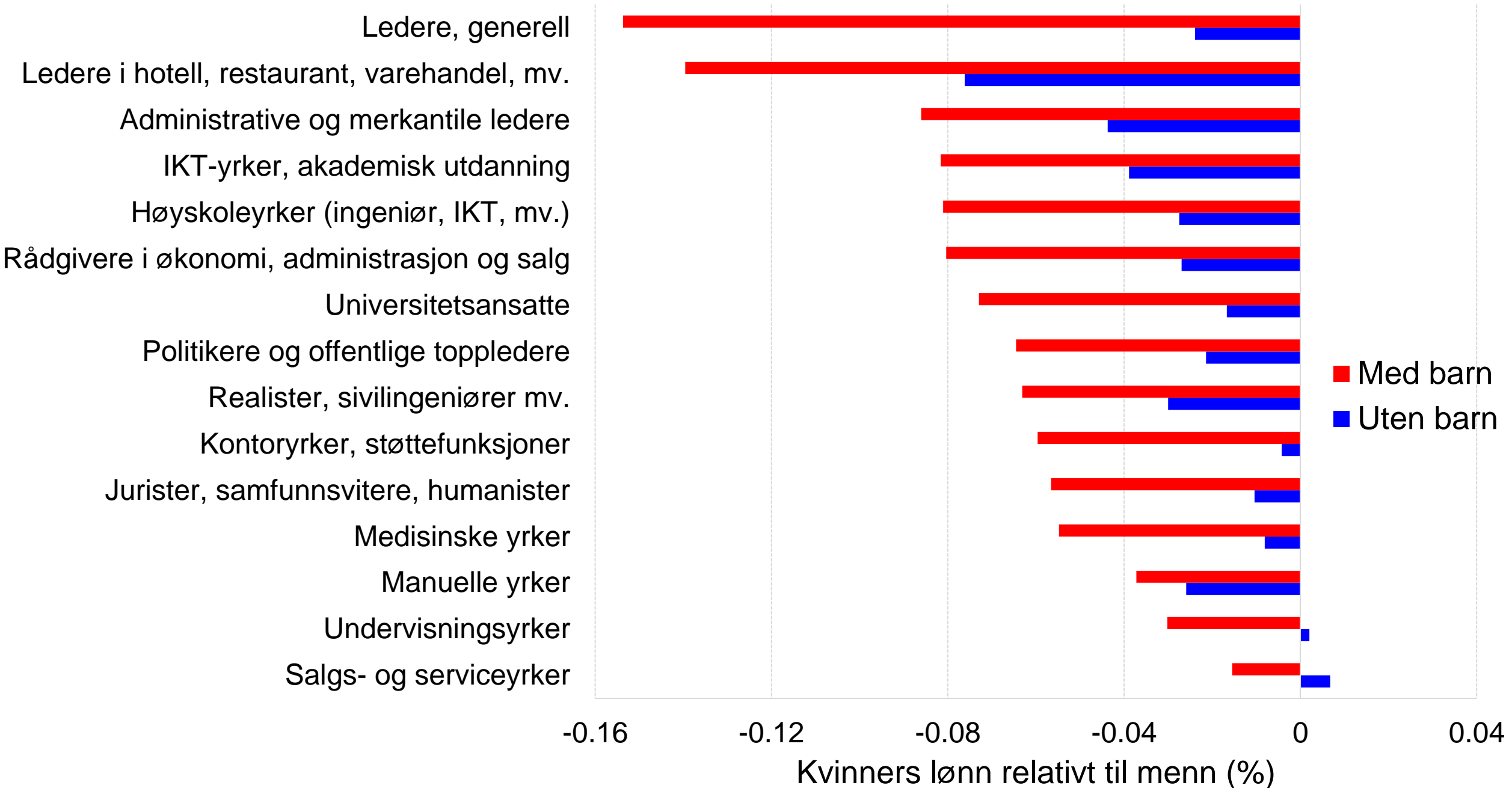
Kjønnsforskjeller i timelønn innad i samme jobb

Norge: foreldreansvar og kjønnsgap i timelønn, jobbnivå

Kjønnsforskjeller i timelønn innad i samme jobb for utvalgte yrkesgrupper

Oppsummering

Kjønnsforskjeller i lønn i Norge

- Om lag 1/3 skyldes ulik lønn i samme jobb
- Om lag 2/3 skyldes ulik sortering på tvers av yrker og arbeidsplasser

Likelønntiltak på jobbnivå kan gjøre en substansiell forskjell

Betydningen av barn og omsorgsansvar for kjønnsforskjeller i lønn er helt sentral – selv innad i samme jobb!

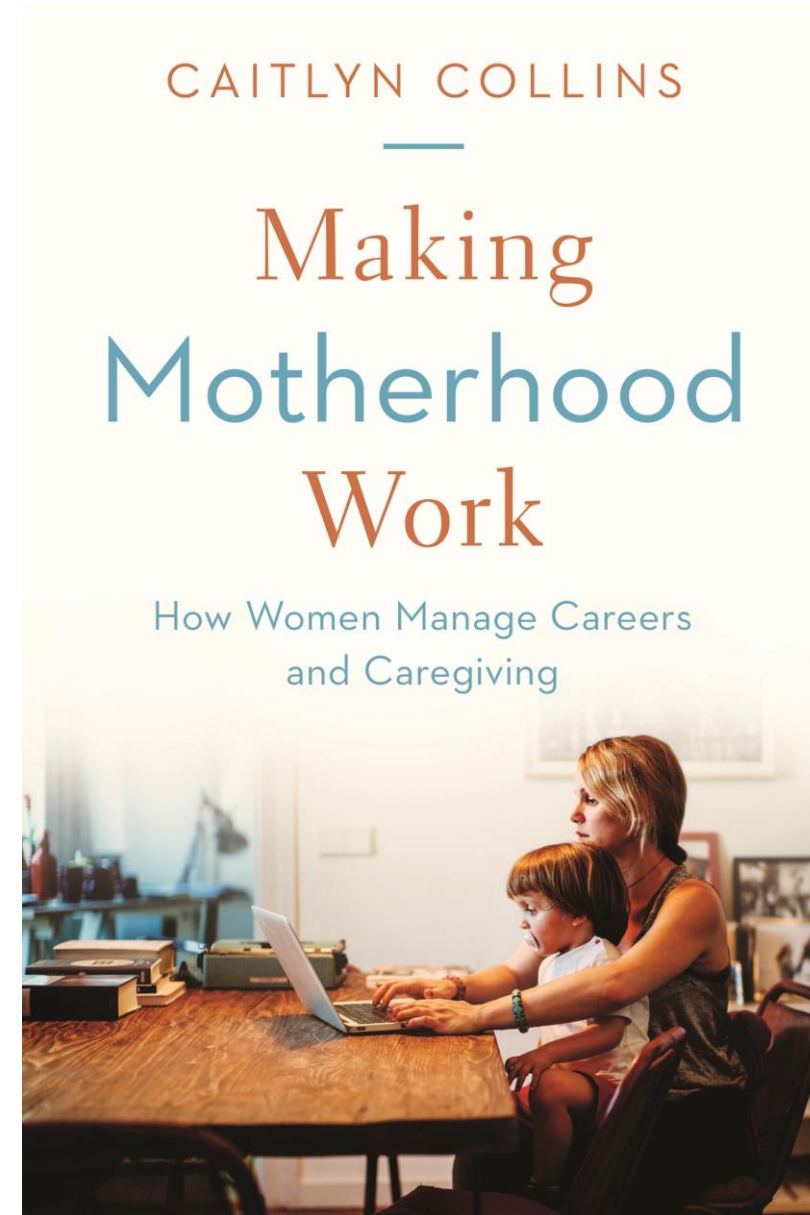
Kjønnsdelt omsorg og grenseløst arbeidsliv?

Hodepine at kjønnsforskjeller i lønn ofte er størst i yrker hvor karrierejag og «grådig arbeid» er størst

Vanskelig å endre kjønnsdelt omsorgsarbeid hjemmet

Vanskelig å tøyte et grenseløst arbeidsliv i konkurransepregede bransjer

Liberale dilemmaer – politikkenes grenser

Takk for oppmerksomheten!

Samarbeidspartnere

Andrew Penner, UC Irvine

Trond Petersen, UC Berkeley

Comparative Organizational Inequality Network (COIN)